

N:o 34.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 april 1901.

— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om inteckning i fartyg, lag om ändring i 10 och 17 kapitlen handelsbalken, lag om ändring i vissa delar af utsökningslagen, lag om ändrad lydelse af 51, 90 och 117 §§ konkurslagen, lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen, lag om ändrad lydelse af 14 § i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämning, lag om ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll öfver lagfarter, inteckningar och andra ärenden samt lag om antecknande i fartygsregistret af tvist om fartyg eller fartygslott.

(Särskilda utskottets n:o 2 utlåtande n:o 2 och memorial n:o 4.)

Till Konungen.

Genom proposition den 19 sistlidne januari har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bifogade förslag till

1:o lag om inteckning i fartyg;

Bih. till Riksd. Prot. 1901. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 6 Häft. (N:o 34). 1

- 2:o) lag om ändring i 10 och 17 kapitlen handelsbalken;
 3:o) lag om ändring i vissa delar af utsökningslagen;
 4:o) lag om ändrad lydelse af 51, 90 och 117 §§ konkurslagen;
 5:o) lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen;
 6:o) lag om ändrad lydelse af 14 § i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming;
 7:o) lag om ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll öfver lagfarter, in-teckningar och andra ärenden; samt
 8:o) lag om antecknande i fartygsregistret af tvist om fartyg eller fartygslott.

Denna proposition har i hufvudsak vunnit Riksdagens bifall.

Dock har Riksdagen beträffande en bland de viktigare frågor, som beröras af propositionen, icke kunnat ansluta sig till densamma. Riksdagen har nemligen ansett synnerlig vikt böra fästas dervid, att det stora flertal sjöfartsidkare, som sannolikt aldrig kommer att begagna sig af den ifrågasatta in-teckningslagstiftningen, icke må för densammas skull underkastas några nya, mer eller mindre betungande föreskrifter, och har Riksdagen, med hänsyn härtill, icke funnit lämpligt att, på sätt Eders Kongl. Maj:ts föreslagit, såsom allmänt vilkor för registrering af fartyg stadga, att då fartyg anmäldes till införande i registret, skulle förete offentlig myndighets intyg, utvisande när, hvar och af hvem fartyget vore byggt, samt, der ej den, som byggt fartyget, sjelf anmäldes vara egare, styrkas, att eganderätten till fartyget från honom öfvergått till den, hvilken såsom egare anmäldes. Riksdagen har emellertid icke lemnat opåaktadt, att derest vid första registrering af fartyg eftergifves fordran på bil-bref och eganderättens styrkande, en annan punkt måste finnas, vid hvilken det be-styrkande af eganderätten, som i in-teckningsärende bör ega rum, kan anknytas. Med tillämpning af nu gällande stadganden i registreringsförordningen, som föreskrifver, att vid fartygs införande i registret skall antecknas, när, hvar och af hvem fartyget är byggt, samt att vid anmälan skall fogas bilattest, har Riksdagen trott, att erforderlig upplysning i berörda afseende skulle kunna anses vunnin genom en handling af hufvudsakligen samma art som den nu föreskrifna bilattesten, af hvilken bör framgå, när, hvar och af hvem fartyget är byggt. Vid sådant förhållande har i andra stycket af 2 § sjölagen enligt Eders Kongl. Maj:ts proposition, med uteslutande af föreskrifterna om företeende af bil-bref och åtkomstens styrkande, an-setts böra intagas föreskrift, att vid registrering af fartyg, som ej är köpt från utlandet, skall förete intyg, utmärkande, när, hvar och af hvem fartyget är byggt; och vidare har i 6 och 7 §§ i lagen om in-teckning i

fartyg påkallats en jemkning, som jemväl med afseende å 37 § i samma lag har sin vikt i fråga om framhållandet af registreringens betydelse.

I öfrigt har Riksdagen vid granskning af förslagens detaljbestämmelser funnit vissa ändringar i särskilda delar af några bland förslagen böra ega rum.

Hvad sålunda först angår förslaget till lag om inteckning i fartyg, har den i 37 § af nämnda lagförslag innehållna regel, att — utom i vissa, genom särskild lagstiftning reglerade fall — inteckning, som tillkommit på grund af medgifvande af annan än rätt egare, skall vara ogill, synts Riksdagen, enligt stadgandets af Eders Kongl. Maj:t föreslagna ordalydelse, för vissa fall komma i strid med syftet af den i förra stycket af 7 § upptagna föreskrift, eller att, der någon, efter att hafva afhänt sig ett fartyg, medgäfvit inteckning deri, inteckningsmedgifvandet skulle, änskönt ej lemnadt af rätt egare till fartyget, ega giltighet, så framt inteckning söktes, innan nye egaren läte till fartygsregistret anmäla sitt fång.

Då nyss antydda, i 7 § innefattade grundsats ej lärer kunna, utan åsidosättande af rättssäkerhetens kraf, rubbas, men den föreslagna redaktionen af 37 § onekligen kan föranleda till den uppfattning, att en under här förutsatta omständigheter tillkommen inteckning skulle vara utan verkan, har i sistnämnda paragraf ansetts böra intagas ett förbehåll, hvarigenom i afseende å dylik inteckning göres undantag från regeln om ogiltighet af inteckning, som tillkommit på grund af orätt persons medgifvande. Den sålunda vidtagna jemkningen i första punkten af 37 § har föranledt en redaktionel förändring i paragrafens senare punkt.

Vidare har Riksdagen beträffande 38 § af sistberörda lagförslag ansett, att, för beredande af skyndsammare handläggning, då innehafvare af fartygsinteckning vill vid domstol utsöka sin fordran, saken bör gå till rådstufvurätt, äfven om den, som käres till, har sitt bo och hemvist på landet.

Från den i 39 § af samma lagförslag innefattade bestämmelse, att då utländskt fartyg öfvergår i svensk ego eller eljest i afseende å fartyg inträffar sådan förändring, att det skall såsom svenskt anses, innehafvaren af inteckning i fartyget skall ega att genast njuta betalning ur detsamma, har Riksdagen funnit undantag böra göras för det fall, att försträckningen lemnats under vilkor, att med betalningen skall anstå, äfven sedan fartyget blifvit svensk egendom. Den tid, inom hvilken inteckningshafvare skall utsöka sin fordran, har Riksdagen ansett kunna förkortas från ett år till sex månader.

Den förändring, som på grund af lagen om inteckning i fartyg påkallats i vissa delar af utsökningslagen, har synts Riksdagen böra utsträc-

kas jemväl derhän, att, då fartyg öfver tjugu ton blifvit utmättningsvis såldt, särskildt sammanträde bör utsättas för köpeskillingens gäldande och fördelande. Då ett sådant sammanträde i de flesta fall blifver nödigt, undvikes genom dylik bestämmelse den särskilda kallelsen till ett sådant. För samtliga vederbörande lärer det ock finnas fördelaktigt att på så vis få alla frågor om fördelningen pröfvade och liqviden tillgänglig redan fjorton dagar efter auktionen. De ändringar, Riksdagen vidtagit vid 92, 93, 118, 119, 120 och 141 §§ äro föranledda häraf.

Vidkommande 52 § sjölagen har Riksdagen funnit i densamma lämpligen kunna inrymmas en hänvisning till den föreskrift, som Eders Kongl. Maj:t lärer komma att i administrativ ordning utfärda derom, huru, sedan fartyg blifvit in-tecknad, bevis om in-teckningen skall öfver-sändas till fartygets befälhafvare och derefter genom viss myndighets försorg fästas vid certifikatet.

Under åberopande af hvad nu blifvit anfördt, får Riksdagen tillkännagifva,

att Riksdagen, som funnit sig icke kunna utan förändring godkänna de af Eders Kongl. Maj:t framlagda förslag till lag om in-teckning i fartyg, lag om ändring i vissa delar af utsökningslagen samt lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen, för sin del antagit lagar i dessa ämnen af den lydelse bilagorna A, B och C utvisa, samt

att öfriga i propositionen innefattade lagförslag i oförändradt skick af Riksdagen bifallits.

Stockholm den 13 april 1901.

Med undersätlig vördnad.

Bil. A.

Lag

om inteckning i fartyg.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Fartyg, som har en drägtighet af tjugu registerton eller derutöfver och är i fartygsregistret infördt, må, der egaren det medgifver, intecknas för fordran, efter ty här nedan sägs; och njute, der det skett, fordrings-egaren panträtt i fartyget. Tillhör fartyget flere gemensamt, må ej inteckning meddelas, med mindre samtliga delegare dertill lemnat medgifvande.

Ej må inteckning meddelas utan för visst belopp i penningar, ej heller i fartygslott eller i flera fartyg för samma fordran.

2 §.

Medgifvande af inteckning i fartyg skall tecknas å handling, hvarå fordran grundas, samt innefatta uppgift om det nummer, hvarunder fartyget är i fartygsregistret infördt; och varde medgifvandet af vittnen styrkt.

3 §.

Inteckning i fartyg sökes hos Stockholms rådstufvurätt.

4 §.

Då inteckning sökes, skall fordringshandlingen, i hufvudskrift till rätten ingifvas; och låte rätten handlingen offentligen uppläsas samt införas i protokollet öfver inteckningar i fartyg.

5 §.

Finnes ej å handlingen bevittnadt medgifvande, som i 2 § sägs, varde ansökningen afslagen.

6 §.

Ej må inteckning beviljas, der ej den, som inteckningen medgifvit, är i fartygsregistret inskrifven såsom egare af fartyget.

Öfverlåter någon till annan fartyg eller fartygslott, och har, innan ny egares fång anmäles till fartygsregistret, inteckning blifvit sökt på grund af tidigare egares medgifvande, utgöre öfverlåtelsen ej hinder för inteckningens beviljande.

Sökes inteckning samma dag ny egares fång anmäles till fartygsregistret eller derefter, skall ansökningen afslås, utan så är att nye egaren iklädt sig förbindelse att låta fartyget intecknas på grund af tidigare egares medgifvande eller eljest är med honom lika förbunden.

7 §.

Sökes inteckning, och är ej ansökningen grundad på medgifvande af den, som, enligt hvad fartygsregistret utvisar, byggt fartyget, skall vid rätten styrkas, att från honom eganderätten öfvergått till den, som inteckningen medgifvit. Hvad sålunda är stadgadt, ege dock ej tillämpning, der fartyget varit i utländsk ego eller blifvit i registret infördt innan denna lag trädt i kraft, utan skall i ty fall, så framt ej eljest laga hinder möter, inteckning beviljas, der den, som inteckningen medgifvit, antingen blifvit vid fartygets införande i registret antecknad såsom egare eller bevisligen härleder sin rätt från den först inskrifne egaren.

Har fartyget i fem år näst före ansökningen varit i registret infördt, och finnes den, som inteckningen medgifvit, hafva under hela den tid varit

i registret inskrifven såsom egare eller härleder han bevisligen sin rätt från den, som vid början af samma tid var i nämnda egenskap inskrifven, skall, ändå att annan upplysning om eganderätten ej vinnes, ansökningen bifallas, der ej eljest laga hinder möter.

Ej må i inteckningsärende andra än skriftliga bevis gälla i fråga om åtkomst till fartyg.

8 §.

Varder hos rätten upplyst, att klander å den af sökanden uppgifne fartygsegarens åtkomst blifvit vid domstol anhängiggjordt, och visas ej att det klander är genom laga kraft egande beslut ogilladt, varde ansökningen afslagen.

9 §.

Upplyses, att före den dag inteckningen söktes eller ock samma dag ansökningen gjordes fartyget eller lott deri tagits i mät, och visas ej att utmätningen upphört att gälla, skall ansökningen afslås.

10 §.

Afträdes fartyg eller fartygslott till konkurs, medan ansökan om inteckning i fartyget är på pröfning beroende, må ansökningen af rätten pröfvas utan hinder af konkursen, men verkan af inteckningen, der den beviljad varder, bestämmes på sätt särskildt är stadgadt.

11 §.

Finnes ej ansökan om inteckning böra genast afslås, anskaffe rätten, innan yttrande öfver ansökningen meddelas, från den myndighet, som förer fartygsregistret, afskrift af hvad deri finnes infördt om det fartyg ansökningen afser.

12 §.

Då inteckning blifvit beviljad, teckne rätten bevis derom å fordrings-handlingen.

13 §.

Panträtt, som genom inteckning i fartyg vinnes, omfattar jemväl fartygets tillbehör. Under tillbehören innefattas icke proviant eller bränsle, ej heller å ångfartyg kol eller andra för maskinens drift afsedda ämnen.

14 §.

Är egare af fartyg på grund af tagen försäkring eller eljest berättigad till ersättning för skada å fartyget; den ersättning häfte icke i fartygets ställe för fordran, som är i fartyget intecknad.

15 §.

Ej må panträtt, som inteckning medför, särskildt göras gällande i viss lott af det intecknade fartyget.

16 §.

Inteckning i fartyg skall förnyas i den ordning, som i 17 § bestämmes, första gången inom tio år sedan den beviljades, och sedermera inom tio år från hvarje förnyelse. Sker det ej, vare inteckningen förfallen, ändå att inom nämnda tid vidtagits sådan åtgärd, som i sista stycket af 18 § sägs.

17 §.

Vill någon låta förnya inteckning i fartyg, uppvisse hos inteckningsdomstolen fordringshandlingen i hufvudskrift; och varde bevis om förnyelsen der tecknad å handlingen. Sökanden stånde ock fritt att inför annan underrätt förete inteckningshandlingen: den rätt låte, då sådant sker, i sin dombok korteligen intagas hvad handlingen innehåller med dag och årtal, då den utgafs, när och under hvilken paragraf i protokollet inteckningen är beviljad och när inteckningen förnyades, nedsattes eller annorledes förändrades, om det skett; teckne ock bevis å handlingen, att den varit företedd till vinnande af inteckningsförnyelse: sedan ingifve

sökanden protokollet deröfver till inteckningsdomstolen inom tid, som i 16 § sägs; och vare detta så giltt, som om handlingen der blifvit företedd.

18 §.

Vill någon låta inteckning helt och hållet eller för visst belopp dödas, uppvisse fordringshandlingen i hufvudskrift för inteckningsdomstolen; och varde bevis om dödandet der tecknad å handlingen.

Vill någon låta inteckning under annan nedsättas, förfares i enlighet med hvad angående intecknings dödande nu är sagdt.

19 §.

Är helt fartyg såldt efter utmätning eller eljest i den ordning, som om utmätt fartyg finnes stadgad, vare, sedan köpeskillingen blifvit emellan borgenärerna fördelad, inteckning för fordran, som antingen alldeles icke eller endast till någon del kunnat af köpeskillingen gäldas, utan verkan. Sådan inteckning varde, ändå att inteckningshandlingen ej i hufvudskrift företes, dödad, der ny egare af fartyget eller lott deri, sedan försäljningen vunnit laga kraft, det äskar och till inteckningsdomstolen ingifver bevis om de inteckningar, som vid fartygets försäljning deri funnos, så ock handling, som visar köpeskillings fördelning, samt intyg att fördelningen blifvit godkänd eller vunnit laga kraft.

20 §.

Varder intecknad fartyg, som efter timad skada förklarats icke vara iståndsättligt, derefter försåldt, upphöre panträtten i fartyget; och må, på ansökan utaf ny egare af fartyget eller lott deri, inteckningen dödas, ändå att fordringshandlingen icke i hufvudskrift företes.

Har inteckning, på grund deraf att konkurs inträffat, blifvit genom laga kraft egande beslut förklarad vara utan verkan, då må ock, på ansökan af egare, inteckningen dödas utan hinder deraf, att fordringshandlingen icke i hufvudskrift företes.

21 §.

Har intecknad fordringshandling kommit i gäldenärens eller, der det intecknade fartyget tillhör annan, i dennes hand, och är ej sådant

fall för handen, att inteckningen kan dödas utan att handlingen i hufvudskrift företes, må den å nyo utgifvas med fortfarande inteckningsrätt.

22 §.

Borgenär, som för sin fordran har inteckning till högre belopp än fordringen, njute, i den mån sådant för fulla gäldenandet af hans fordran nödigt är, säkerhet i det intecknade fartyget till hela det belopp, hvarå inteckningen lyder.

23 §.

Är intecknad fartyg i annans ego än gäldenärens, och räcker ej fartyget till intecknade gäldens betalning, vare egaren ej till ansvar för bristen bunden, der han ej gälden å sig tagit eller eljest därför i gäldenärens ställe svara bör.

24 §.

Låter innehafvare af intecknad fordran ny egare till fartyget å in-teckningshandlingen teckna förbindelse, hvarigenom han öfvertager skulden, vare förre gäldenären fri från sin förbindelse, der ej annorlunda är aftaladt.

25 §.

Har innehafvare af skuldförbindelse, till säkerhet hvarför inteckning blifvit faststald i fartyg, som sedermera kommit i annan egares hand, låtit inteckningen utan samtycke af förbindelsens utgifvare helt och hållet eller för visst belopp dödas eller ock förfalla eller nedsättas, och kan fordran till följd deraf icke ur fartyget uttagas, vare utgifvaren från ansvar för fordringen fri. Hvad nu är sagdt om förbindelsens utgifvare gälle ock om annan egare af fartyget, som skulden å sig tagit eller eljest därför i utgifvarens ställe svara bör.

26 §.

Varder intecknad fartyg utmättningsvis såldt, njute alla borgenärer, som hafva inteckning i fartyget, genast derur betalning hvar efter sin rätt, ändå att deras fordringar eljest ej äro till betalning förfallna; och vare förre egaren fri från ansvar för hvad af köpeskillingen kunnat gäldas.

27 §.

Är fartyg intecknad för fordran, och öfvergår i annat fall än i förra stycket af 20 § sägs eganderätten till fartyget genom frivillig öfverlåtelse till utländsk man, eller öfverlåtes å utländsk man så stor lott i fartyget, att detta jemlikt 1 § sjölagen ej må såsom svenskt anses, vare, der ej inteckningshafvaren till öfverlåtelsen samtyckt, öfverlåtaren med allt sitt gods ansvarig för fordringen, ändå att sådan ansvarighet ej förut honom ålåg; och må, ehvad aftal om förfallotiden gjordt är, beloppet genast hos öfverlåtaren utsökas. Äro flere delegare i fartyget, vare de, som i öfverlåtelsen tagit del eller dertill samtyckt, en för alla och alla för en ansvarige för den intecknade fordringen, der de ej redan förut voro till sådan ansvarighet förbundne; och vare fordringen genast emot en hvar af dem förfallen till betalning.

28 §.

Varder intecknad fartyg af egaren vanvårdadt eller förderfvadt, så att inteckningshafvarens säkerhet märkligen minskas, eller har fartyget i den ordning sjölagen stadgar förklarats icke vara iståndsättligt, eller inträffar sådan förändring i afseende å de omständigheter, som i 1 § sjölagen omförmälas, att fartyget upphör att vara svenskt, ege inteckningshafvaren att ur fartyget njuta betalning för sin fordran, ändå att den ej är förfallen.

29 §.

Då utmätning skett af fartyg, som blifvit i fartygsregistret infördt, eller jemlikt 51 § konkurslagen äskats, att intecknad fartyg må utmät-

ningsvis säljas, skall, sedan i enlighet med 85 § utsökningslagen bevis härom inkommit till inteckningsdomstolen, beviset å nästa rättegångsdag för inteckningsärenden uppläsas och införas i protokollet öfver inteckningar i fartyg. Visas, att utmätningen upphäfts, eller att frågan om fartygets försäljning eljest förfallit, varde ock sådant i protokollet antecknad.

Har vid försäljning af fartyg i den ordning, utsökningslagen bestämmer, fordran, som är i fartyget intecknad, kunnat till fullo gäldas af köpeskillingen, skall anmärkning derom göras i det protokoll, som nyss är sagdt, der ny egare, sedan försäljningen vunnit laga kraft, det äskar och till rätten ingifver bevis om de inteckningar, som vid fartygets försäljning deri funnos, så ock handling, som visar köpeskillingens fördelning, samt intyg att fördelningen blifvit godkänd eller vunnit laga kraft.

30 §.

Inkommer till inteckningsdomstolen handling, som utvisar, att fartyg i den ordning sjölagen stadgar förklarats icke vara iståndsättligt, och är fartyget för gäld intecknad, vare lag som i 29 § sägs om bevis rörande utmätning af fartyg.

31 §.

I öfverensstämmelse med protokollet öfver inteckningar i fartyg skall vid inteckningsdomstolen föras bok, så inrättad, att deraf lätteligen kan ses hvarje fartyg, deri inteckning blifvit sökt, tiden då det skett, sökandens namn, beloppet af fordran, hvarför inteckning är sökt, så ock, der inteckning blifvit beviljad eller afslagen, förnyad, nedsatt eller dödad, tiden då sådant skedde. Då enligt 29 eller 30 § anteckning skett i protokollet, varde ock det i boken anmärkt.

De närmare föreskrifterna om bokens förande meddelas af Konungen.

32 §.

Å protokollsutdrag, som utfärdas i ärende angående inteckning i fartyg, skall tecknas afskrift af hvad om ärendet blifvit infördt uti den i 31 § nämnda bok.

33 §.

Ärende angående inteckning i fartyg må upptagas endast å måndag eller, om helgdag då inträffar, nästa söckendag derefter; dock att fråga om inteckningsförnyelse må handläggas jemväl å annan rättegångsdag.

34 §.

Den, som ej nöjes åt domstols beslut i ärende angående inteckning i fartyg, ege deröfver föra klagan i enahanda ordning som gäller för fullföljd af talan mot beslut i ärende angående inteckning i fast egendom.

35 §.

Har beslut, hvarigenom ansökan om intecknings beviljande helt och hållet eller till någon del afslagits, blifvit till följd af besvär ändradt af högre rätt, vare sökanden pliktig att inom tre månader från det utslaget om ändringen vunnit laga kraft det hos inteckningsdomstolen förete, vid äfventyr att i annat fall den inteckning, som på grund af utslaget beviljas, gäller så som vore den sökt först å den dag, utslaget vid inteckningsdomstolen företes.

36 §.

Utan hinder af inteckning må tvist om intecknad fordrans giltighet lagligen pröfvas.

37 §.

Varder inteckning i fartyg beviljad på grund af medgifvande af annan än rätt egare, och är ej sådant fall för handen, som i andra stycket af 6 § sägs, vare inteckningen ogill. I fråga om rätt att tala å inteckning, som, efter det någon förklarats skola för död anses, tillkommit på grund af medgifvande af den, som hans egendom tillträdt, gälle hvad särskildt är stadgadt.

38 §.

Vill inteckningshafvare vid domstol utsöka sin fordran ur det in-tecknade fartyget, eller yppas tvist om giltigheten af meddelad inteckning, gånge saken till rådstufvurätten i den stad, der den, som käres till, har sitt bo och hemvist, eller, om denne har sitt hemvist å landet eller i stad der rådstufvurätt ej är, till den rådstufvurätt, som är närmast.

Tillhör intecknad fartyg flere redare, ege i sak, som nu är sagd, inteckningshafvaren söka hufvudredaren eller, der hufvudredare ej är vald, någon af redarne, hvilken han helst vill.

39 §.

Öfvergår utländskt fartyg i svensk ego, eller inträffar eljest i af-seende å fartyget sådan förändring, att det jemlikt 1 § sjölagen skall såsom svenskt anses, och är fartyget för fordran intecknad, ege inteck-ningshafvaren genast njuta betalning ur fartyget, der han ej förbundet sig att låta med betalningen anstå, ändå att sådan förändring timar.

Har ej inteckningshafvaren inom sex månader från det fartyget blif-vit i fartygsregistret här i riket infördt genom stämning eller lagsökning kraft betalning, vare inteckningen derefter utan verkan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1902.

Bil. B.

Lag

om ändring i vissa delar af utsökningslagen.

Härigenom förordnas, att nedannämnda paragrafer i utsökningslagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

Kronofogde eger att för bestämdt fall till utmätningssman i sitt ställe sätta länsman eller annan man, som af Konungens befallningshafvande antagen är; svare dock vid utmätning kronofogden sjelf för redovisningen och för skada, som af utmätningssmannens fel eller försummelse kan komma. Ej må kronofogde åt annan uppdraga försäljning af fast egendom eller af fartyg, som i 92 § sägs, ej heller fördelning af köpeskilling för fast egendom, eller för lös egendom i fall, då enligt 119 eller 120 § sammanträde för fördelningen erfordras.

I Stockholm, så ock i annan stad, der utmätningssmannabefattningen anses icke kunna af en stadsfogde ensam fullgöras, må, om Konungen finner godt sådant medgifva, stadsfogde likaledes ega att, under enahanda ansvarighet och med det förbehåll i afseende å försäljning af fartyg samt fördelning af köpeskilling för lös egendom, som för kronofogde här ofvan stadgas, samt under de vilkor i öfrigt Konungen må föreskrifva, för bestämdt fall i sitt ställe till utmätningssman sätta annan man, som af öfverexekutor antagen är.

4 §.

Konungens befallningshafvande ege för bestämdt fall eller inom visst område förordna länsman eller annan lämplig person att på eget ansvar

i kronofogdes ställe vara utmättningsman. Om sålunda förordnad utmättningsman gälle hvad i denna lag om kronofogde stadgas; dock må han ej i sitt ställe sätta annan man och ej heller, med mindre förordnandet innehåller särskildt medgifvande, befatta sig med försäljning af fast egendom eller af fartyg, som i 92 § sägs, eller med fördelning af köpeskilling i fall, som i 3 § 1 mom. omförmålas.

13 §.

Är för fordran inteckning i fast egendom beviljad, och vill borgenär för betalningen hålla sig allenast till egendomen, söka han egaren hos öfverexekutor i den ort, der egendomen ligger. Har egendomen blifvit af en till annan öfverläten, må, innan nye egaren sökt lagfart, förre egaren utan hinder af öfverlåtelsen sökas. Är tvist om eganderätten antecknad i lagfartsprotokollet, må den sökas, hvilken såsom egare har egendomen i besittning.

Vill borgenär, för hvars fordran fartyg är intecknad, hålla sig allenast till fartyget, söka egaren, der denne skall svara i mål, som i 12 § afses. Tillhör fartyget flere redare, ege borgenären söka hufvudredaren, eller, om hufvudredare ej är vald, någon af redarne, hvilken han helst vill.

28 §.

Äro ej sådana skäl för handen, att målet bör såsom tvistigt till domstol förvisas, ålägga öfverexekutor gäldenären betalningsskyldighet, vid äfventyr af utmätning.

Har borgenär enligt 13 § utsökt betalning ur fast egendom, som är för hans fordran intecknad, och varder fordringen faststald till betalning ur den egendom, förordne öfverexekutor tillika, att egendomen må, utan föregående utmätning, säljas i den ordning, som om utmätt fast egendom stadgas; och vare det så ansedt, som hade egendomen blifvit utmätt.

66 §.

Ej må något, som till fartyg hörer, tagas i mät annorledes än genom utmätning af fartyget.

67 §.

Gäldenärs innestående aflöning för allmän eller enskild tjänst, eller innestående pension å rikets stat må icke utmätas, förr än gäldenären är berättigad att aflöningen eller pensionen lyfta.

Är i lag eller författning särskildt stadgadt, att viss egendom ej må utmätas, eller är af Konungen för viss pensions- eller lifrånstalt förordnad, att derifrån utgående pension eller lifränta ej må tagas i mät; lände det till efter rättelse.

85 §.

Utmätningssmannen åligger att, då fast egendom blifvit tagen i mät, genast anmäla det hos öfverexekutor och tillika, om gäldenären vid utmätningen uppgifvit auktionsställe, såsom i 96 § sägs, gifva det till känna.

Då fast egendom blifvit utmätt, vare utmätningssmannen pliktig att genast å landet till domaren och i stad till rätten insända bevis om utmätningen, innefattande uppgift om beloppet af den fordran, för hvilken utmätningen egt rum, samt huruvida samma fordran är in-tecknad eller icke in-tecknad, afvensom hvad i öfrigt kan vara erforderligt för att tydligt utmärka, hvilken den fordran är, hvarför utmätningen skett.

Utmätas fartyg, som blifvit i fartygsregistret infördt, åligger utmätningssmannen att ofördröjligen till Stockholms rådstufvurätt insända bevis om utmätningen med angifvande af fartygets registreringsnummer. Sker utmätning af fartygslott, insände utmätningssmannen ofördröjligen bevis derom till den myndighet, som förer fartygsregistret; och varde i det bevis intagna de uppgifter, som för fartygets säkra urskiljande erfordras,

Myndighet, som enligt 28 § meddelat förordnande om fast egendoms försäljning eller hos hvilken, jemlikt 51 § konkurslagen, äskats, att fastighet eller in-tecknad fartyg må utmätningssvis säljas, vare ock pliktig att bevis derom ofördröjligen insända, då fråga är om fastighet, till rätten eller domaren i den ort, der fastigheten är belägen, och, då fartyg skall säljas, till Stockholms rådstufvurätt.

89 §.

Kungörelse om auktion å lösören skall ske minst åtta dagar innan auktionen hålles, der ej i fall, som i 88 § 2 mom. sägs, kortare tid för

kungörandet nödig finnes; auktion å fordran eller rättighet skall kungöras minst fjorton dagar förut. Skall i stad auktion å lös egendom kungöras mera än en gång, vare det gillt, om första kungörandet skett inom tid, som nu är sagd. Auktion å fordran eller rättighet må, der förbud enligt 75 § meddelas skall, icke utlysas förr än förbudet skett.

Skall fartyg eller gods i fartyg säljas, varde kungörelsen om försäljningen jemväl införd i allmänna tidningarna tre gånger, sista gången minst fjorton dagar före auktionen; och skall kungörelsen tillika innehålla, att de borgenärer, som, ändå att de ej vunnit utmätning eller i utmätt fartyg hafva inteckning, ega rätt till betalning ur det utmätta, hafva att sådant, på sätt i 118 § sägs, före auktionen hos utmätningssmannen anmäla. De borgenärer, hvilka jemlikt 11 kap. sjölagen ega rätt till betalning ur det utmätta eller i utmätt fartyg hafva inteckning, skola derjemte, der de äro kände och inom riket boende, underrättas om auktionen genom särskilda kallelsebref, hvilka böra afsändas med posten så tidigt, att de må kunna komma vederbörande till handa minst fjorton dagar före auktionen.

Är fråga om försäljning af fartyg, som blifvit i fartygsregistret infördt, anskaffe utmätningssmannen gravationsbevis rörande fartyget; dock vare, der utmätningssmannen det äskar, borgenären pliktig att förskjuta den för bevisets utlösande nödiga kostnad.

90 §.

Skall egendom säljas, den någon har såsom lös pant eller eljest under panträtt i handom, varde, der ej panthafvaren är pliktig att för sin fordran taga betalning ur köpeskillingen eller på sätt i 71 § sägs förklarar sig dermed nöjas, före utropet underrättelse meddelad, att försäljningen sker med bibehållande af panthafvarens rätt.

Vid försäljning af lott i fartyg tillkännagifve utmätningssmannen, att försäljningen ej medför rubbning i panträtt, som i hela fartyget gäller; meddele ock före utropet underrättelse om de fordringar, för hvilka fartyget veterligen utgör pant.

92 §.

Skall försäljning ske af fartyg, som enligt mätbref eller å fartyget anbragt tontalsmärke har en drägtighet af tjugu registerton eller der-

utöfver, uppläse utmätningssmannen före utropet gravationsbevis, der enligt 89 § sådant skall vara anskaffadt, och gifve till känna, å hvad tid köpeskillingen sist skall inbetalas; anmanc ock dem, hvilka äro tillstädes och hafva fordran, som skall vid auktionen bevakas, att sådant anmäla. Varder fordran anmäld hos utmätningssmannen, meddele han före utropet derom underrättelse.

Innan auktionen afslutas, meddele auktionsförrättaren underrättelse om tiden, då efter 119 § sammanträde för fördelning af köpeskillingen hållas skall, så ock om stället för sammanträdet.

93 §.

Den, som inropat fartyg, hvarom i 92 § är sagdt, åligger att genast efter inropet gälda en sjettedel af köpeskillingen i reda penningar eller ställa pant eller borgen såsom för egen skuld för en femtedel af köpeskillingen. Sker det ej, varde fartyget genast å nyo utropadt.

Hvad af köpeskillingen ej må vara vid inropet erlagdt skall gäldas sist å det sammanträde, som i 119 § sägs. Visar köparen, att in-teckningshafvare, som skall ur fartyget erhålla betalning, låtit köparen öfvertaga den in-tecknade skulden och lemnat anstånd med betalningen, njute köparen till godo de vilkor, som dervid blifvit tingade. Finnes, sedan för samtliga fordringar beräknats utdelning, öfverskott å köpeskillingen, och beviljar gäldenären anstånd med betalning deraf, njute köparen ock det anstånd till godo.

Varder ej sist å det sammanträde, hvarom förut är sagdt, köpeskillingen till fullo gulden eller anstånd lemnadt efter ty nyss är sagdt, vare köpet ogillt och besörje genast utmätningssmannen, att fartyget varder till försäljning å nyo utlyst, som i 88 och 89 §§ sägs. Går fartyget vid nya utropet till mindre än den förra köpeskillingen med laga ränta derå från den dag, då betalning sist bort ske, ersätte förre köparen skilnaden; går fartyget till mera, hafve förre köparen ej rätt till öfverskottet. Kostnaden för senare försäljningen skall ock af förre köparen gäldas, der den ej kan genom öfverskott å köpeskillingen godtgöras. Är pant eller borgen stäld för köpeskillingen, låte utmätningssmannen, der sådant erfordras till gäldande af hvad förre köparen utgifva bör, ofördröjligen försälja panten i den ordning, som om utmäta lösören stadgas, eller utsöka borgensförbindelsen hos löftesmannen.

Varder köpeskillingen gulden, ege köparen genast komma i besittning af fartyget; och vare det i köparens hand fritt från all förre

egarens gäld, der ej köparen, efter ty förut i denna § sägs, gälden öfvertagit.

94 §.

Annan lös egendom än i 92 § sägs skall genast efter inropet betalas; sker det ej, gånge egendomen under nytt utrop. Utmätningssmannen stånde dock fritt att på eget äfventyr lemna anstånd med betalningen.

95 §.

Auktion å utmätt fast egendom skall förrättas af öfverexekutor, der ej i 96 § annorledes stadgas.

96 §.

Å landet ege gäldenären bestämme, om auktion å fast egendom skall hållas å landskansliet eller å tingsställe i orten. Uppgifver gäldenären annat ställe i orten, må ock auktionen der hållas, om öfverexekutor pröfvar stället lämpligt. Har ej gäldenär vid utmätningen eller, der enligt 28 § egendomen skall utan föregående utmätning säljas, hos öfverexekutor före målets afgörande uppgifvit auktionsställe, eller äro flere, som ega auktionsställe nämna, och kunna de ej derom sig förena; bestämme öfverexekutor, hvar auktionen skall hållas. Skall auktionen hållas på annat ställe än landskansliet, varde den förrättad af utmätningssmannen i orten.

I stad skall auktion å fast egendom förrättas å öfverexekutors embetsrum eller annat ställe, der auktioner i staden gemenligen hållas.

Skola, efter hvad i 104 § sägs, fastigheter inom särskilde öfverexekutors områden gå i en försäljning, varde auktionen förrättad der hufvudgården eller, om sådan ej finnes, den till allmän bevillning högst uppskattade fastigheten är belägen; är det å landet, varde auktionen hållen å landskansliet.

118 §.

Borgenär, som, då lös egendom för annans fordran utmättes, hade panträtt i egendomen, utan att hafva den under panträtt i handom, eller

ock egde rätt att till säkerhet för sin fordran hålla egendomen kvar, vare ock berättigad att ur köpeskillingen, efter ty nedan sägs, undfå betalning, så vida han derom hos utmätningssmannen före auktionen framställt yrkande. Skall under konkurs fartyg eller gods i fartyg utmättningsvis försäljas, ege jemväl borgenär, som för sin fordran har förmånsrätt enligt 4 eller 7 § i 17 kap. handelsbalken, den rätt, nu är sagd.

Här fartyg, som är för fordran in-tecknad, blifvit utmättningsvis såldt, skall den å in-teckningshafvarens fordran enligt förmånsrättsordningen belöpande utdelning utgå, ändå att fordringen ej blifvit anmäld. Skall ränta utgå, varde den beräknad för ett år, der ej sist å sammanträde, som i 119 § afses, visadt varder, att den för annan tid inestår.

119 §.

Då fartyg, hvarom i 92 § sägs, blifvit utmättningsvis såldt, ege de, hvilka anse sig hafva rätt till betalning ur köpeskillingen. så ock gäldenären att å fjortonde dagen efter auktionen å utsatt ort och timme inför auktionsförrättaren sammanträda för att höras angående köpeskillingens fördelning.

Här, på klagan öfver utmätningen eller auktionen, högre myndighet förordnat om inställande af vidare åtgärd i målet, och kan för ty sammanträde ej hållas å den därför bestämda tid, varde det, så vidt ske kan, kungjort i tidning inom orten; upphör hindret, utsatte auktionsförrättaren ofördröjligen ny tid för sammanträdet och låte kungörelse derom införas tre gånger i allmänna tidningarna och, der så ske kan, i tidning inom orten, första gången minst tio dagar före sammanträdet, der ej alla rättegående annorledes så tidigt underrättas om sammanträdet, att de sjelfva eller genom ombud kunna sig der infinna.

120 §.

Nu har, då annan lös egendom, än i 119 § sägs, blifvit för en borgenärs fordran utmätt, annan borgenär, som derå jemväl vunnit utmätning, påstått bättre förmånsrätt, än utmätningen medför, eller har sådant yrkande, som i 118 § sägs, blifvit af borgenär inom föreskrifven tid framställt: finnes ej full tillgång för borgenärerna och kunna de ej åsamjas, huru medlen skola fördelas; bestämme utmätningssmannen viss tid för medlens fördelning och kalle borgenärerna, så ock, då fråga är om

fordran, hvarför ej utmätning skett och för hvilken ej heller borgenären haft det utmätta i handom såsom pant, gäldenären att med utmätningssmannen å uppgifvet ställe sammanträda för att sin rätt i afseende å fördelningen iakttaga och bevaka. Sådan kallelse skall tre gånger, första gången minst tio dagar före sammanträdet, i allmänna tidningarna införas, der ej alla rättegående annorledes så tidigt underrättas om sammanträdet, att de sjelfva eller genom ombud kunna sig der infinna.

Finnes i fall, som här förut är sagdt, full tillgång till alla fordringarnas gäldande, eller åsämjas borgenärerna om fördelningen, men gitter ej borgenär, som efter 118 § yrkar betalning utan att han fått utmätning, visa att gäldenären medgifvit honom betalning ur köpeskillingen; hålle utmätningssmannen inne hvad å sådan borgenärs fordran belöper och kalle, såsom ofvan sägs, honom och gäldenären till sammanträde för att sin rätt bevaka. Ej må deraf öfrige borgenärer uppehållas i sin rätt till utdelning.

Då sammanträde för köpeskillingens fördelning erfordras, men utmätningförrättaren ej är behörig att sådant sammanträde hålla, insände han genast de medel, som fördelas skola, samt protokollet öfver utmätningen och öfriga till ärendet hörande handlingar till fogden, som der-efter vidare förfar på sätt ofvan är stadgadt.

122 §.

Finnes behållen afkomst af såld fast egendom att tillgå, eller är, i det fall att enligt 93 eller 110 § egendom gått under nytt utrop, förre inroparen skyldig att utgifva ersättning, varde den tillgång jemte köpeskillingen fördelad.

123 §.

Vid sammanträde, hvarom förut är sagdt, afgifve förrättningsmannen redogörelse dels för den tillgång, som skall fördelas, dels ock för de fordringar, för hvilka anspråk på betalning ur köpeskillingen blifvit anmäldt eller utdelning ändock må beräknas; och ege derefter tillstädesvarande borgenärer samt gäldenären, der han när är, att andraga hvad de till bevakande af sin rätt akta nödigt.

130 §.

Då enligt 118 eller 127 § utdelning för fordran beräknas, utan att fordringsbeviset blifvit företedt, så ock då medel enligt 129 § afsättas, varde bestämmelse tillika meddelad, huru beloppet fördelas skall, för det fall att detsamma eller någon del deraf sedermera finnes ej böra tillkomma den borgenär, för hvars fordran det blifvit beräknadt eller afsatt.

133 §.

Vill borgenär, innan utmätningssmannens fördelningsförslag eller öfverexekutors beslut om fördelningen vunnit laga kraft, lyfta hvad honom derigenom tillagdt blifvit, ege dertill rätt; ställe dock pant eller borgen för hvad han lyfter, der ej öfverexekutor finner skälighet tillåta, att lyftning må utan sådan säkerhet ske.

Har full betalning blifvit borgenär tillagd, efter ty han yrkat eller, om hans fordran ej varit anmäld, enligt de i 118, 127 och 128 §§ stadgade grunder; då må, utan hinder af hans uteblifvande från sammanträdet, de borgenärer, som äro tillstådes, öfverenskomma, att lyftning må ske utan pant eller borgen; och vare det giltt, der ej gäldenären det bestrider, eller enligt 134 eller 135 § säkerhet ställas bör.

137 §.

Medel, som vid köpeskillings fördelning å landskansli blifvit borgenär tillagda men icke af honom lyftas, skola i länets ränteri nedsättas. Lag samma vare, der fördelning skett annorstädes än å landskansli, och borgenären ej inom fyra veckor derefter medlen lyfter.

Är enligt 118 eller 127 § utdelning beräknad, utan att fordringsbeviset blifvit företedt, och anmäler sig ej fordringsegaren inom natt och år efter det fördelningen vunnit laga kraft, må medlen, mot pant eller borgen, lyftas af annan, som de enligt 130 § kunna tillfalla.

141 §.

Då enligt 120 § sammanträde för fördelning af köpeskillning för lös egendom skall ega rum, vare utmätningssmannen pliktig att utsätta sam-

manträdet att hållas inom fjorton dagar eller, om kungörelse i allmänna tidningarna erfordras, inom fyra veckor efter försäljningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1902. Mål, som vid den tid äro anhängiga, behandlas enligt äldre lag.

Bil. C.

Lag

om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen.

Härigenom förordnas, att 2, 3 och 52 §§ sjölagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Öfver alla svenska fartyg, hvilka äro afsedda att nyttjas till handels-sjöfart eller resandes fortskaffande och ega en drägtighet af tjuguregister-ton eller derutöfver, skall föras register, innehållande för hvarje sådant fartyg de uppgifter, som pröfvas nödiga för fartygets säkra urskiljande, så ock upplysning angående eganderätten till fartyget, beskaffenheten af inskrifven egares fång samt tiden då fartyget i registret införts eller förändring i eganderätten inskrifvits; skolande, sedan fartyg i registret antecknats, derom utfärdas bevis, som bör åtfölja fartyget.

Då fartyg anmäles till införande i registret, skall företes intyg, som utmärker, när, hvar och af hvem fartyget är bygd, eller, der fartyget varit i utländsk ego, visas, att utländsk egares rätt öfvergått å den, som till registret anmäles såsom egare. Vid fartygs införande i registret skall

visst nummer tilldelas fartyget; och må det nummer ej sedermera ändras eller tilläggas annat fartyg. Varder fartyg, som ur registret afförts, deri å nyo upptaget, behålle det sitt förra nummer. Göres anmälan om förändring i eganderätten till fartyg, som är i registret infördt, men finnes den, hvilken såsom egare anmäles, ej kunna i sådan egenskap inskrivas, skall ändock i registret göras anteckning, som utvisar hans namn, det uppgifna fångets beskaffenhet samt dagen då anmälan skett. Fartyg, som blifvit i registret infördt, må ej derur afföras i annat fall än då fartyget förolyckats, upphuggits eller annorledes förstörts, eller enligt 258 § må anses förloradt, eller efter timad skada förklarats icke vara iståndsättligt, eller ock upphört att vara svenskt.

Vill egare af svenskt fartyg, som ej på grund af hvad här förut blifvit stadgadt skall vara i fartygsregistret upptaget, låta det i registret införas, vare dertill berättigad; och skall, der fartyget varder till registrering anmäldt, hvad här förut är i afseende å registreringspligtigt fartyg stadgadt ega tillämpning.

Vidare föreskrifter, huru fartygsregister skall vara inrättadt och registrering ske, meddelas af Konungen.

3 §.

Har den, för hvars räkning fartyg bygges, för byggnadens verkställande gifvit eller utfäst sig att gifva varfsegaren eller byggmästaren förskott af penningar eller byggnadsämnen, ege han, när afhandling derom upprättats, att låta den intagas i protokollet hos magistraten i den stad, der byggnaden verkställs, eller, om byggnadsorten är belägen å landet, i närmaste stad; och njute sedan förmånsrätt, som i 17 kap. handelsbalken sägs.

52 §.

Befälhafvaren skall under resans fortgång gifva redaren underrättelse om fartygets tillstånd, resans förlopp, derunder slutna aftal och ingångna förbindelser samt angående allt, hvarom kännedom eljest kan vara till nytta för redaren. Innan åtgärder af vigt vidtagas, bör han, der omständigheterna det medgifva, inhemta föreskrift af redaren sjelf eller det ombud, denne anvisat. Erfordras penningar för fartygets behof och kan icke redarens föreskrift afvaktas, åligge befälhafvaren att till medlens an-

skaffande anlita den utväg, som för redaren är förenad med minsta uppoffring; ej må han utan i yttersta nödfall föryttra något af lasten.

Varder fartyget å utländsk ort taget i mät eller för gäld belagdt med qvarstad, och finnes af skeppshandlingarne, att fartyget är för gäld intecknadt, åligge befälhafvaren att ofördröjligen om utmätningen eller qvarstaden underrätta inteckningshafvaren, der denne är för honom känd.

Huruledes bevis om inteckningsåtgärd må biläggas skeppshandlingarne, derom förordnar Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1902.
